

L'accés al mercat laboral dels que s'acaben de titular

Un atur que deixa marca

Entrar al mercat durant una crisi pot condicionar la trajectòria professional

MAITE GUTIÉRREZ
Barcelona

Els joves enginyers que el 4 de juny repartien currículs a la fira del consolat alemany a Barcelona tenien més o menys clars els seus plans: treballar un temps al país teutó, que necessita empleats qualificats, i tornar a Espanya quan la situació millori. L'alt índex d'atur juvenil del país fa que cada vegada més joves titulats es plantegin provar sort fora durant un temps, fins que la crisi econòmica passi. L'OCDE preveu que la taxa d'atur es reduïxi als nivells anteriors al 2008 d'aquí a quinze anys, però els

POSSIBLES EFECTES**Pitjors sous, més sobrequalificació i feina inestable en són les conseqüències****LA GARANTIA D'ESTUDIAR****A més nivell d'estudis, més baixa és la taxa d'atur i creixen les oportunitats**

efectes de la recessió per als milers de joves que s'incorporen ara al mercat laboral poden ser molt més duradors. És la marca que deixa l'alta taxa d'atur.

La generació que entra per primera vegada al mercat laboral en un moment de crisi queda condicionada. Encara que la situació econòmica millori, ells tindran més probabilitats de cobrar salaris més baixos al llarg de tota la seva vida activa, de patir més situacions de sobrequalificació, més períodes d'atur i llocs de tre-

ball menys estables, explica el catedràtic d'economia de la UPF José García-Montalvo. Topar de morros amb una primera experiència de recerca d'ocupació molt negativa fa que es rebaixin les expectatives i s'acabin acceptant llocs per sota de la seva preparació, o amb salaris molt baixos. La sobrequalificació el 2008 entre els joves espanyols era del 33%, segons un estudi de l'Institut Valencià d'Investigacions Econòmiques elaborat per García-Montalvo i José María Peiró, catedràtic de la Universitat de València, al capdavant dels països de l'OCDE. A més, l'estudi indicava que el 70% dels joves sobrequalificats continuarà en aquesta mateixa situació en l'ocupació següent i només un 29% aconseguirà una feina adequada a la seva preparació immediatament després. I això fa tres anys, quan la crisi econòmica amb prou feines havia començat.

"La trajectòria professional d'un treballador depèn del que es coneix com a capital humà, dels seus coneixements i de la seva experiència laboral, així que si no compta amb aquesta experiència o no s'adequa a la seva formació, queda en desavantatge respecte a la resta de treballadors", indica el catedràtic de la UB Jorge Calero, especialista en economia de l'educació. Posem que una dona que ha estudiat humanitats acaba treballant, quan acaba la carrera, de dependenta en uns grans magatzems -cas verídric-. El temps passa, no exerceix i la formació que va rebre en el seu moment perd valor perquè queda antiquada i necessita reciclar-se. Si l'economia millora i es creen més llocs de treball és probable que l'ocupador preferirà algú més jove, acabat de titular, per cobrir un lloc per al qual no es requereixi experiència prèvia abans que a una perso-

na gran i que ha tingut feines precàries, continua Calero.

L'empremta de la desocupació s'estudia des de principis dels anys 80. A Espanya no se n'ha elaborat cap informe significatiu, però sí als Estats Units, el Regne Unit, Alemanya, Noruega o Dinamarca, casos extrapolables a altres països desenvolupats, segons García-Montalvo.

Un article de maig del 2006 a la revista *Review of Economics and Statistics*, editada pel Harvard College i el Massachusetts Institute of Technology, recollia algun d'aquests estudis. Tots ells demostren aquesta relació entre la incorporació al treball en època de crisi i la probabilitat més gran de desocupació i depreciació d'habilitats. També té efectes

sobre la salut física i psicològica, de desmotivació d'aquests joves. El problema de les recessions contínues no és, doncs, conjuntural, i el desànim es nota des de fa temps entre bona part de la població per sota dels 30 anys. Calero insisteix, però, que una bona preparació sempre dona més oportunitats: la taxa d'atur disminueix a mesura que

Els alumnes d'FP disparen el nombre de matriculats a la selectivitat: 30.000

M. GUTIÉRREZ Barcelona

Les proves d'accés a la universitat (PAU) comencen avui per a prop de 30.000 estudiants a Catalunya, una xifra que supera amb escreix la dels últims anys. A les convocatòries anteriors es presentaven a la selectivitat entre 25.000 i 26.000 persones, però aquest any hi ha una novetat que explica el fort augment: els estudiants d'FP de grau supe-

rior poden enfrontar-se, per primera vegada, a aquests exàmens. En total, 3.515 persones (un 10,5% de tots els que s'examinen a partir d'avui) provenen de l'FP. Tanmateix, només tenen la possibilitat de fer les proves de la fase específica de selectivitat, la que serveix per pujar nota.

L'any passat es va estrenar la nova selectivitat, composta de cinc exàmens obligatoris -la fa-

se general- i fins a tres d'opcionals per pujar nota. Així, les notes d'accés arriben ara fins als 14 punts en lloc dels 10 de sempre. Però no va ser l'únic canvi. També el curs passat es van eliminar les quotes per als alumnes graduats en FP que volien accedir a la universitat. Aquests alumnes no necessitaven superar la selectivitat, però tenien un nombre limitat de places -entorn del 10%- en cada una de les carre-

res. En eliminar les quotes l'any passat, carreres com magisteri van quedar copades per alumnes provinents de l'FP en lloc de batxillerat -la seva nota d'accés es calculava a partir de la nota de l'expedient d'FP, que sol ser més alta que la de batxillerat-. Tanmateix, aquests alumnes ho tenien molt més difícil per optar a carreres amb notes de tall molt altes, com Medicina o Aeronàutica. Per evitar aquest desequilibri, el Govern de Madrid va permetre que a partir d'aquest any els estudiants d'FP que ho desitgin es puguin presentar a la fase específica de la selectivitat per aconseguir una nota millor. Però s'hauran d'examinar de les

mateixes assignatures que els alumnes de batxillerat, cosa que ha provocat moltes crítiques.

D'altra banda, i continuant amb les novetats, els alumnes amb dislèxia (131) faran la selectivitat en un tribunal específic. Aquesta vegada disposaran de més temps per acabar els exàmens i no se'ls tindran en compte les faltes d'ortografia causades pel trastorn. Com ja és tradició, les primeres proves de selectivitat es dedicaran a la llengua castellana i catalana, encara que aquest cop l'examen de llengua estrangera es farà demà.

Les PAU acaben divendres i el 30 de juny els alumnes sabran les notes. ●

DIMECRES, 15 JUNY 2011

TENDÈNCIES

LA VANGUARDIA 27

L'ATUR ENTRE LA POBLACIÓ JOVE

43%

És la taxa d'atur juvenil a Espanya segons les dades de l'EPA; la taxa general és del 20%

Titulats superiors

La taxa d'atur es redueix al 10% i arriba fins al 20% entre els 25 i els 29 anys

39%

Dels joves espanyols té formació universitària o un títol d'FP de grau superior, però el fracàs escolar arriba al 30%

40%

Percentatge d'europèus que hauria de tenir títol superior el 2020

augmenta el nivell de formació -l'atur juvenil arriba al 43%, però entre els titulats en FP de grau superior o universitaris de 25 a 29 anys baixa el 20%-, i deixa en millor posició per quan l'economia es recuperi.

En els anys d'expansió molts joves van abandonar les aules i ara hi tornen. Van cometre un error, però també van ser víctimes "de l'estructura del mercat espanyol i de les polítiques educatives deficientes", indica Aina Vidal, d'Acció Jove CC.OO. Una cosa que ha contribuït que, a més de desanimats, s'hagi produït una explosió de joves indignats.

MÉS INFORMACIÓ SOBRE L'ATUR JUVENIL A www.lavanguardia.com/hemeroteca

TONI GÓMEZ, 26 anys, llicenciat en Publicitat i estudiant de màster

O pràctiques o sou

Llicenciat en Publicitat i Relacions Públiques, Toni Gómez fa prop de sis anys que treballa com a dependent en una coneguda cadena d'articles esportius. La poca disposició a canviar de ciutat per trobar una feina adequada és una cosa que sovint es retreu als joves. Amb tot, no es tracta pas del seu cas. Va estudiar a València i, quan va acabar la carrera, va decidir anar-se'n a Barcelona per temptar la sort. Es pensava que allà tindria més oportunitats, però es va equivocar. Com que la perspectiva de trobar una feina només amb la llicenciatura s'esfondrava, va optar per una solució cada cop més comuna entre la seva generació: continuar estudiant. Es va matricular en un màster sobre disseny publicitari a la UB mentre continuava amb la feina a la botiga (va demanar el trasllat des de València). "He intentat deixar aquesta fei-

na i fer pràctiques en empreses publicitàries per tenir experiència, però és impossible perquè mai no són remunerades o paguen molt poc i jo necessito un

sou per mantenir-me", explica. Aquest és un dels grans dilemes al qual s'enfronten molts estudiants: acceptar pràctiques no remunerades per guanyar experiència o tre-

ballar per un sou en una cosa per a la qual estan sobrequalificats.

El Toni coneix molts casos com el seu. "Tots els que vam estudiar plegats estem igual: alguns estan treballant perquè coneixen algú a l'empresa o es dediquen a una cosa que no té res a veure amb la formació que tenen, per exemple tinc un company que treballa de cuiner i ha llançat la tovallola, un altre és a Anglaterra, un altre amb el seu pare treballant al poble...". Sortir a buscar una feina en un altre país no li sembla la solució als problemes d'atur juvenil. "Està bé per aprendre idiomes, però ja està", opina.

Aquest jove de 26 anys confia en les seves possibilitats per trobar una feina que s'adigui amb la formació que té, i per al futur demana un canvi del mètode en la manera com s'introdueixen els joves al mercat laboral; amb més pràctiques, però remunerades. / MARTA BENITO

LLIBERT TEXIDÓ

Fa gairebé sis anys que el Toni treballa com a dependent

LAURA RUIZ, 22 anys, estudiant de Ciències Polítiques

A la recerca d'una feina i d'un canvi social

Quan Laura Ruiz, de 22 anys, es desanima i es demana "de què ha servit tant d'esforç?", agafa l'inspirador llibre *Indignevost*, de Stéphane Hessel, i repassa alguns dels fragments que més la motiven. És estudiant de Ciències Polítiques i forma part d'aquest col·lectiu ampli de persones a les quals la crisi les ha enxampades en un moment clau de les seves vides: el pas a l'edat adulta. Ella mateixa ha hagut de treballar des que va començar la universitat i explica en primera persona el panorama que cada vegada més persones joves es troben: inestabilitat i temporalitat. "M'han ofert feines de tota mena: torns americans o africans, amb els quals era molt difícil organitzar-me; contractes d'un sol dia, d'una setmana... i fins i tot, fa poc, un contracte de només tres hores". Fins que n'ha tingut prou. La

Laura ha decidit "no agafar qual-sevol cosa" mentre pugui sobreviure fent classes de repàs. Les feines precàries poden convertir-se en una espiral que t'acaba

atrapant. "Molts companys acaben la carrera i, amb una mica de sort, comencen a treballar del que poden. Això, a més d'injust, desanima molt, després d'haver

invertit tant d'esforç, il·lusió, hores...". I al final corres el perill de conformar-te. "Trobar feina és imprescindible, però si tens res estant aturada és temps per millorar les coses", diu. No cau en pessimismes però tampoc no es conforma i fuig de la frase tan popular "no hi ha més cera que la que crema". "En situacions de crisi com aquesta cal mirar de no ser egoista, de no pensar només a arreglar-te-les tu i prou; la mobilització i les petites accions són importants per influir i canviar la realitat". Ho diu per experiència, perquè fa temps que es va involucrar en accions de ciberprotesta, sindicats, partits polítics i oenagés. I, fent cas d'Hessel -"quan alguna cosa us indigni, com jo que estava indignat amb el nazisme, no hi ha cap més remei que convertir-te en militant, fort i compromès"-, va participar en l'acampada d'indignats de Barcelona. / M. GUTIÉRREZ

LLIBERT TEXIDÓ

La Laura no es conforma amb la situació de crisi

A l'oficina de l'inem. La taxa d'atur juvenil se situa ja per sobre del 40%

GEMMA MIRALDA/ARXIU